

CONNECTION
FICTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Jean-Marie Blas de Roblès

Muntele de la miezul nopții

Traducere din franceză de Doru Mareș

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Coperta colecției:
Faber Studio (Ioan Olteanu)
Foto copertă: © Dinu Dumbrăvicesanu

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Redactor:
Gabriela Riegler

Dtp:
Eugenia Ursu

Corectură:
Roxana Samoilescu
Eugenia Ursu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BLAS DE ROBLÈS, JEAN-MARIE

**Muntele de la miezul nopții / Jean-Marie Blas de
Roblès ; trad.: Doru Mareș. - București : Editura Trei, 2012
ISBN 978-973-707-497-3**

I. Mareș, Doru (trad.)

821.133.1-31=135.1

Titlul: La Montagne de minuit
Autor: Jean-Marie Blas de Roblès

Copyright © Zulma, 2010

Copyright © Editura Trei, 2012
pentru prezenta ediție

C. P. 27-0490, București
Tel. /Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN 978-973-707-497-3

*Două păsări, tovarăşe nelipsite una de lângă
cealaltă, stau cocoşate-n acelaşi copac.
Una mănâncă o smochină gustoasă;
cealaltă, făr-a mânca, o priveşte adânc.*

MUNDAKA-UPANISHAD

Era domn verde în vârstă, paznicul Liceului Saint-Luc, unul dintre acei părelnici bătrâni cu figură de copil, împopoțonat cu perucă și trei ori patru riduri săpate adânc în jurul ochilor. Copiii îi ziceau Nevăstuica, iar profesorii, domnul Hermina. Un lyonez din cei pe post de mobilă, un amărât pe care nimeni nu și l-ar fi putut închipui murind la Berlin, imediat după scandalul care i-a dat viața peste cap.

Într-o frumoasă dimineață de decembrie, Bastien Hermina se trezise, după obicei, pe la ora cinci. Ochii nu îi deschisese decât pentru a scăpa de un coșmar îndărătnic, o neașteptată aversă de cuie și de cărnăraie a cărei recurență sfârșise prin a-l neliniști și care-i mânjea primele clipe ale fiecărei zile cu o umbră melancolică. Se sculase, își împăturise minuțios așternutul,

rulase vechea rogojină de bambus și își începuse exercițiile de Tai Chi.

Formula „Cocorul alb își desface aripile“ îl fermeca. Degusta ingeniozitatea diverselor poziții, lentoarea și fluiditatea pretinse de mimetismul lor, spre a scăpa de ridicol. Gol, în micul lui apartament de două camere din strada Auvergne, numărul 6, cu ferestrele deschise către întunericul pătruns de vagi scânteieri ale colinei Fourvière, Bastien nu avea nevoie de nicio oglindă pentru a sesiza eleganța mișcărilor. Cunoștea bine rigoarea energiei de care i se umplea întreaga ființă executându-le. Totuși, în ziua aceea, gimnastica se arătase mai puțin eficientă decât de obicei. Schimbarea conducerii liceului, îl afectase pe Bastien mai mult decât ar fi dorit să își mărturisească. Pensionarea părintelui Fargeot fusese cu siguranță justificată de vârsta înaintată a acestuia, însă toată lumea presimțea cam același lucru legat de trecerea instituției în mâinile tinerei gărzi a iezuiților. Instituție care, ca și imobilul în care stătea paznicul, aparținea Companiei lui Isus, iar pentru Bastien, care până acum plătise doar chiria, apariția noilor directori risca să dea totul peste cap. Părintele Metz nu purta sutană, iar gulerul alb și crucea minusculă prinsă cu eleganță la rever păreau mai degrabă niște podoabe decât însemnele funcției. Ieri dimineață, la preluarea noii

misiuni, ținuse să salute una câte una toate persoanele adunate în amfiteatrul liceului. Profesorii, funcționarii de la administrativ, până și femeile de serviciu putuseră astfel profita de strângerea mâinii sale, însoțită de câteva cuvinte prietenoase. Bastien nu știa ce le spusese directorul celorlalți, însă reținuse bonomia îndatoritoare a personajului și, în ceea ce îl privea, intonația lingușitoare, insuportabil de dulceagă, pe care sentimentul suveran al disprețului o rezervă subalternilor. Cu toate acestea, nimic care să fi putut justifica nici cea mai mică temere, cu excepția privirii răuvoitoare pe care i-o trimisese domnișoara Chubileau, intendentă bătrână și acră. Privire în care Bastien citise că era gata să reînceapă ostilitățile în privința lui acum, că plecarea părintelui Fargeot îl lăsase lipsit de protecție în liceu. Chiar după-amiază o surprinsese la ușa directorului și, după aerul ei jenat din clipa în care îl zărise, un soi de încurcătură în care faptul de a-l avea pe conștiință era în conflict cu sentimentul datoriei împlinite, știuse că baba nu pierduse nicio secundă pentru a-și scuipa tot veninul. Puțin mai târziu, secretara părintelui Metz venise să îl anunțe pe Bastien că directorul dorea să îi vorbească mâine dimineață, la ora nouă, dacă nu avea nimic împotriva.

Sprijinit cu coatele pe pervaz, se gândea la toată povestea. Ziua se ridica deasupra colinei

Fourvière, scoțând la iveală puțin câte puțin contururile familiare: Saint-Just, în stânga, depărtată, dar ușor de recunoscut după vitraliile sale încă luminate din interior, apoi ferestrele uriașe ale vechii mănăstiri a Ordinului Minimilor, contraforturile teatrelor romane, chiar mai sus de Antiquaille, și, pentru a încheia, bazilica Notre-Dame, având alături micul ei turn Eiffel. Începeau să se distingă straturile de acoperișuri roșii, așezate parcă unele deasupra celorlalte pe pante în sus, pâlcurile de platani ori de chiparoși, bucăți galbene de perete, tot soiul de lucruri ce palpitau în limpezimea născândă, păstrându-i acelei părți a orașului aura de acropolă veștedă. Bastien nu se mai sătura de imaginea aceea, un fel de miraj a cărui frumusețe culmina cu apariția soarelui. În mirificele zile de iarnă, precum cea care deja se anunța, când întâia rază atingea trupul bizantin al catedralei Notre-Dame, albindu-i zidurile și scoțându-i în evidență turnurile crenelate pe albastrul profund al cerului, îi transfigura greutatea de pachiderm răsturnat. Foița de aur care îmbrăca statuia Sfintei Fecioare strălucea în vârful edificiului și, în pofida prezenței releului de televiziune care strica oarecum perspectiva, ansamblul căpăta o dimensiune orientală. Pentru a spune lucrurilor pe nume, lui Bastien catedrala i se părea că se metamorfozează cumva într-un

templu tibetan, așa încât nu asista nicidecum la respectivul moment fără a i se trezi dorința de a zări, într-o bună zi, terasa palatului Potala. Visul secret nu era o toană, ci lucrul pe care el îl cerea de la existență, aspirația lui, unica piesă lipsă din puzzle-ul derizoriu care se numește „viață de om“. Bastien știa prea bine că nu avea nicio șansă de a ajunge la Lhasa — deși își trata cu moderație nevoile, infimul salariu de paznic abia dacă îi permitea să supraviețuiască —, dar suferea mai puțin din această cauză cât fiindcă se surprindea iar și iar dorindu-și, dovedă că era încă foarte departe de idealul său budist.

Puțin mai târziu, în aceeași dimineață, ajungând la etajul patru — nu lua niciodată ascensorul, obligându-se să facă mișcare —, Bastien se întâlnește cu tânăra femeie ce locuia exact sub apartamentul lui. Lăsată pe vine atât cât îi permitea fusta strâmtă, aceasta încerca să încheie paltonul băiețelului ei, cotrobăind în același timp prin geantă în căutarea unei batiste și înjurând fiindcă, dintr-odată, în fața ochilor îi apăruseră cheile mașinii, lăsate pe măsuta din baie.

— Bună ziua, i se adresase prietenos Bastien. Ne grăbim să nu-ntârziem?...

— Ne cam... Nu știu cum să mă mai descurc: în fiecare zi, aceeași comédie! Potolește-te, Paul! Stai liniștit, dacă vrei să te-mbrac... Parcă n-ai avea cinci ani! Ce-o să zică domnul Hermina despre tine, hai?! Chiar așa: sper că nu vă deranjează prea tare...

— Nu vă faceți griji, nici măcar nu-l aud. Și-apoi, copiii trebuie să se miște, așa-i viața...

Rose Sévère se mutase recent în imobil și, după câte știa Bastien, locuia doar împreună cu fiul ei. Era o roșcată frumoasă, de vreo patruzeci de ani, cu ochi căprui și o aluniță destul de evidentă pe nara stângă. I-ar fi plăcut să o cunoască mai bine, chemat de simpatica tristețe care-i emana din priviri, dar cum și ea părea la fel de puțin sociabilă ca și el, relația de vecinătate li se limita la aceste conversații de o stricțitate politete.

Odată ajuns în holul de la parter, Bastien verificase dacă cele două uși mari de lemn, care dădeau către strada Auvergne, erau bine închise, apoi se întorsese către mica ușa cu telecomandă care permitea accesul către parcare pentru profesori. Se strecurase pe acolo, fofilându-se printre cele câteva mașini deja garate, și intrase direct pe sub curtea interioară a Liceului Saint-Luc. Era în egală măsură avantajos și plicticos să locuiești atât de aproape de locul de muncă. Dacă nu pierdea timp pentru a ajunge sau a se întoarce de la liceu, distanța extrem de scurtă nici nu îi mai lăsa posibilitatea vreunui răgaz. În contractul nescris care îl lega de părintele Fargeot, printre sarcinile sale de paznic se număra și aceea de a supraveghea localul școlii și în timpul vacanțelor. În bună măsură

aceasta era și motivația pentru care i se atribuiseră cele două ferestre ce dădeau către curte, cu perspectivă directă asupra întregului edificiu. Pe Bastien nu-l mai clintise nimeni din post grație generozității binefăcătorilor săi. Nici nu se plânsese vreodată, zicându-și că era o claustrare îndreptățită, un soi de temelie necesară propriului echilibru.

La nouă fix, intrase în biroul directorului și, după reacția retractilă a acestuia, înțeleșese că tocmai echilibrul respectiv urma să fie rupt.

— Bună ziua, domnule Hermina! Luați loc, vă rog. Ceea ce urmează să vă spun nu este nici-decum plăcut, așa că mă voi strădui să fiu cât mai concis. Predecesorul meu a ținut să îmi explice situația dumneavoastră. Mi-a povestit totul, încă de la începuturi, dacă înțelegeți ce vreau să zic, încă de la începuturi... Pricepeți, nu-i așa, unde bat?...

— Pricep, răspunsese Bastien, privindu-l în ochi.

— Bun. Nu e treaba mea să vă judec și, prin urmare, nici nu o voi face. Părintele Fargeot v-a pledat atât de călduros cauza, încât am hotărât să nu țin cont de anumite zvonuri pe care unele suflete simple, dar cinstite, le poartă din gură-n gură în ceea ce vă privește, ba chiar eram gata să închid ochii la aranjamentul pe care îl datorăți milostivirii părintelui când, citind încă

o dată dosarul, am dat de data dumneavoastră de naștere... Ați venit într-adevăr pe lume în martie 1916?

— Da, domnule director.

— Așadar, înțelegeți că trebuia să ieșiți la pensie de o bună bucată de vreme. Probabil că nu știți, dar părintele Fargeot nu avea dreptul, juridic vorbind, să vă folosească în asemenea împrejurări. Am venit ca să pun un pic de ordine în liceul acesta și trebuie să înțelegeți că așa ceva presupune o strictă respectare a textelor de lege...

— Adică?

— Adică, domnule Hermina, a venit vremea să ne mai gândim și la odihnă. Din considerație față de părintele Fargeot și pentru a ne conforma exercițiului bugetar curent, vom continua să profităm de serviciile dumneavoastră până la încheierea anului școlar. Succesorul dumneavoastră va prelua serviciul la începutul lunii iunie. Până atunci, am toată încrederea că veți avea grijă de formarea sa profesională. Firma însărcinată cu renovarea spațiului pe care îl ocupați nu va începe lucrările decât în primele zile ale lui august, așadar, veți avea (aici, numărase în minte) opt luni pentru a vă pune lucrurile la punct.

— Iertați-mă, reușise Bastien să articuleze, dar poate că părintele Fargeot a omis să vă precizeze

natura exactă a veniturilor mele... Vreau să spun că, dacă îmi luați apartamentul, nu voi mai putea închiria un altul. Niciun altul.

— Mă voi referi și la asta. Părintele Fargeot și-a pus la bătaie relațiile în vederea obținerii unui loc pentru dumneavoastră la Așezământul *Louis Pradel*, de pe bulevardul Croix-Rousse. Va fi suficient să vă prezentați cu o scrisoare de recomandare ce vă va fi înmănată la momentul oportun.

— Va să zică, mă trimiteți la ospiciu...

— Nu e nimic degradant aici. Chiar și părintele Fargeot s-a stabilit la Paris, pe strada Grenelle, într-o instituție similară administrată de Compania lui Isus. Și, dacă nu mă-nșel, e mai tânăr decât dumneavoastră...

Cum Bastien nu mai scosese niciun cuvânt, directorul își privise ceasul, după care se ridică:

— Asta este... Sincer îmi pare rău că a trebuit să ne cunoaștem în asemenea condiții, dar, nădăjduiesc, recunoașteți și dumneavoastră că datorați liceului și ordinului nostru cu mult mai mult decât vă datorează ele. Orice ar fi, țineți minte că nu este vorba despre ceva personal și că vă voi aminti în rugăciunile mele.

Anunțul pensionării nici nu-l zdrobise, nici nu-l indignase pe Bastien. Fusese de parcă i s-ar

fi anunțat că are o boală de care se știa deja atins. Își văzuse de obișnuitele-i îndeletniciri fără a renunța la seriozitate și eficiență, și se întorsese acasă când noaptea se lăsase de o vreme, la un ceas după ce ultima dintre femeile de serviciu părăsise imobilul.

La Lyon, pe 8 decembrie, are loc ceea ce se cheamă Sărbătoarea Luminilor. La venirea serii, toți locuitorii aprind niște lumânările pe marginea ferestrelor, transformând întreg orașul într-un miraj pâlپător. Bastien se dedase întotdeauna cu plăcere fermecătorului ritual. Nu se abstrăgea tradiției și alinia propriile-i flăcării, nu fără a răspunde puștilor de peste drum, care gesticulau în spatele pătratelor lor de lumină. Realizând că o făcea, fără îndoială, pentru ultima oară, Bastien nu își putuse opri un oftat. Vara viitoare, viața i-o va porni pe o nouă cale, se va orienta către o nouă direcție, în așa fel încât avea tot dreptul să se întrebe dacă viitorul care îi fusese rezervat chiar merita deranjul de a fi trăit. Cu putere și fără drept de apel, ceva răspundea negativ întrebării.

Își pregătise o salată, apoi încălzise un rest de orez cu unt și șvaițer. Cinase pe un colț de chiuvetă, fără ca măcar să se mai așeze pe vreun scaun, grăbit dintr-odată să se întoarcă la elaborarea mandalei personale. Nu știa de ce îl atrăsese structura aceea, însă desena la ea încă

din adolescență, încă dinainte de a fi aflat semnificația respectivei geometrii circulare și pestrițe. Cea dintâi pe care o zărise vreodată se găsea în secția tibetană a Muzeului Guimet și reprezenta axa timpului: un soi de încâlceală de cercuri și de pătrate concentrice, colorate naiv și populate de înscrisuri sibilinice, de monștri și de trupuri goale. Bastien pătrunsese încă din copilărie în acest labirint din care nu mai ieșise niciodată.

De la întâia confruntare, recopiase ori reinventase de nenumărate ori figurile acelea. Construirea unei mandale de nisip era un act de o cu totul altă factură. Cea mai mică eroare de trasare sau de culoare putea avea consecințe dramatice în înțeles karmic. Bastien nu se hotărâse decât în primăvara anului acesta. Opera îi era de acum aproape împlinită, însă lucra la ea din ce în ce mai lent, pus în mișcare de un fel de neliniște vagă, în care se amestecau nerăbdarea de a ajunge la final și teama apatiei ulterioare. Variile feluri de nisip proveneau fără excepție din timpul plimbărilor sale prin oraș: cel ocru-roșcat îl adunase din piața Bellecour, de cel galben și de cel alb dăduse din întâmplare pe niște șantiere, de cel albastru, pe fundul unui acvariu lăsat pe marginea trotuarului pentru cine s-ar fi nimerit să aibă nevoie. Celelalte tonuri și nuanțe apăruseră în urma

unor subtile combinații între cele patru culori de bază.

În pofida dorinței de a nu schimba nimic din disciplina celorlalte zile, Bastien încetase munca după numai cincisprezece minute. Nu reușea să se concentreze îndeajuns pentru a evita să tot rumege consecințele întrevederii cu directorul. Îndreptându-se, cu șalele durându-l din cauza poziției aplecate deasupra mesei, îi venise brusc ideea de a invita la el toți copiii din imobil pentru pomul de Crăciun. Așa, ar fi răspuns jignirii prin ofrandă. Va cumpăra jucării de la *Piticul Galben*, câteva kilograme de bomboane și ciocolate de la *Weiss*, așadar, tot ce putea fi mai bun pentru organizarea unei mici întâlniri care și-ar fi putut pune durabil pecetea asupra memoriei micuților. Și totul avea să fie bine.

În consecință, scrisese invitația, strecurase în buzunarul paltonului o rolă de scotch și coborâse să lipească bucata de hârtie pe ușa de sticlă de la mezanin. Auzind muzica zgomotoasă și veselă a sărbătorii, ieșise din clădire hotărât să tragă adânc în piept aerul acelei nopți atât de deosebite. În toate se ghicea cum excitația pune stăpânire pe oraș: în felul în care oamenii grăbeau pasul către hărmălaia de pe marile artere, în cuplurile care-și înhămaseră de mâini cohorte de țânci purtători de lampioane, în

ochii ce străluceau ca jăratul din cauza miilor de lumânări așezate pe zidurile întunecate ale fațadelor. Muzica venea din scuarul Ampère, unde o orchestră studențească făcea să răsunе ritmuri afro-cubaneze. Pe bulevardul Victor Hugo mulțimea abia de se mai putea scurge, călăuzită parcă de luminile îndepărtate de la Notre-Dame de Fourvière. Bastien se lăsase luat de val și dizolvat în el cu un soi de bucurie.

Chiar în mijlocul podului Bonaparte, puțin dincolo de piața Bellecour, două fete ingenioase instalaseră un sistem de scripeți ce permitea coborârea în apele Saônei a unor boluri de sticlă cu lumânări în ele, purtătoare de răvașe. Oamenii se înghesuiau în jurul unei mese pentru a lăsa pe ea câțiva bănuți și a-și încredința cele mai secrete așteptări bunăvoinței fluviului. Cedând impulsului de moment, Bastien scrisese două rânduri pe unul dintre pătrățelele de hârtie puse la dispoziția celor ce căscau gura prin preajmă, îl împăturise și îl dăduse domnișoarei surâzătoare care ținea taraba. Se uitase cum bilețelul ajungea în fundul unui borcan de iaurt și, peste el, era așezată o lumânare aprinsă. Borcanul lui s-a alăturat altor vreo cincisprezece recipiente identice, într-un soi de cușcă de fier căreia i se scosese barele de pe o latură. După care, dispozitivul fusese coborât tot mai încet, până când atinsese apa

și eliberase în undele acesteia flotila de speranțe luminoase. Bastien le privise îndepărtându-se, gândindu-se impresionat la ce ar fi putut înlocui imaginea Potalei în toate acele visuri călătore.